

O'ZBEKISTON SUVEREN, DEMOKRATIK, HUQUQIY, IJTIMOYIY VA
DUNYOVIY DAVLAT

Bo'riyeva Mohiniso

Anotatsiya: Ushbu maqolada O'zbekiston Respublikasining davlat sifatidagi asosiy prinsiplari – suverenitet, demokratiya, huquqiylik, ijtimoiy himoya va dunyoviylik – tahlil qilinadi. Maqolada suverenitetning milliy xavfsizlik, hududiy yaxlitlik va mustaqil tashqi siyosatni ta'minlashdagi roli, demokratik institutlar va xalq vakilligi mexanizmlari, huquqiy davlat prinsiplarining qonun ustuvorligi va sud mustaqilligini kafolatlashdagi ahamiyati, ijtimoiy davlat tamoyillari asosida fuqarolarning turmush darajasi va ijtimoiy himoyasini ta'minlash, shuningdek dunyoviylikning diniy erkinlik va milliy barqarorlikni qo'llab-quvvatlashdagi ahamiyati yoritilgan. Maqolada O'zbekistonning zamonaviy davlat qurilishi kontseptsiyasi va uning fundamental prinsiplariga e'tibor qaratilgan.

Kalit so'zlar: O'zbekiston, suverenitet, mustaqillik, demokratik davlat, huquqiy davlat, ijtimoiy davlat, dunyoviylik, davlat prinsiplari, Konstitutsiya, qonun ustuvorligi, sud mustaqilligi, inson huquqlari, fuqarolik jamiyati, milliy xavfsizlik, hududiy yaxlitlik, tashqi siyosat, ijtimoiy siyosat, bandlik, sog'liqni saqlash, ta'lim, nafaqa tizimi, diniy erkinlik, diniy tolerans, milliy barqarorlik, demokratik institutlar, siyosiy tizim, davlat boshqaruvi, fuqarolarning huquqlari, davlat va jamiyat munosabatlari.

**UZBEKISTAN – A SOVEREIGN, DEMOCRATIC, RULE-OF-LAW, SOCIAL,
AND SECULAR STATE**

Abstract: This article analyzes the fundamental principles of the Republic of Uzbekistan as a state – sovereignty, democracy, rule of law, social protection, and secularism. It examines the role of sovereignty in ensuring national security, territorial integrity, and independent foreign policy; the mechanisms of democratic institutions and public representation; the significance of the rule of law and judicial independence in a legal state; the provision of citizens' living standards and social protection under the principles of a social state; and the importance of secularism in supporting religious freedom and national stability. The article also highlights the concept of modern state-building in Uzbekistan and its fundamental principles.

Keywords: Uzbekistan, sovereignty, independence, democratic state, rule of law, social state, secularism, state principles, Constitution, rule of law, judicial independence, human rights, civil society, national security, territorial integrity, foreign policy, social policy,

employment, healthcare, education, welfare system, religious freedom, religious tolerance, national stability, democratic institutions, political system, state governance, citizens' rights, state-society relations.

ЎЗБЕКИСТАН – СУВЕРЕННОЕ, ДЕМОКРАТИЧЕСКОЕ, ПРАВОВОЕ, СОЦИАЛЬНОЕ И СВЕТСКОЕ ГОСУДАРСТВО

Аннотация: В данной статье анализируются основные принципы государства Республики Узбекистан – суверенитет, демократия, правовое государство, социальная защита и светскость. Рассматривается роль суверенитета в обеспечении национальной безопасности, территориальной целостности и независимой внешней политики; механизмы работы демократических институтов и представительства народа; значение верховенства закона и независимости судебной власти в правовом государстве; обеспечение уровня жизни граждан и социальной защиты в рамках принципов социального государства; а также важность светскости для поддержки религиозной свободы и национальной стабильности. В статье подчеркивается концепция современного государственного строительства в Узбекистане и его фундаментальные принципы.

Ключевые слова: Узбекистан, суверенитет, независимость, демократическое государство, правовое государство, социальное государство, светскость, принципы государства, Конституция, верховенство закона, независимость судебной власти, права человека, гражданское общество, национальная безопасность, территориальная целостность, внешняя политика, социальная политика, занятость, здравоохранение, образование, система социального обеспечения, религиозная свобода, религиозная терпимость, национальная стабильность, демократические институты, политическая система, государственное управление, права граждан, отношения государства и общества.

KIRISH

O‘zbekiston Respublikasi mustaqil davlat sifatida 1991-yil 31-avgustda xalqaro maydonda tan olindi. Shu sana mamlakatning siyosiy tarixida burilish nuqtasi bo‘lib, mustaqillik O‘zbekiston uchun nafaqat siyosiy, balki ijtimoiy va huquqiy sohalarda ham yangi davrni boshlab berdi. Mustaqillik e‘lon qilinishidan oldin O‘zbekiston Sovet Ittifoqi tarkibida respublika maqomida bo‘lgan va uning iqtisodiy, siyosiy va madaniy rivojlanishi markaziy hokimiyatning qarorlariga bog‘liq edi. Mustaqillik bilan birga,

mamlakat o'zining suveren davlat sifatidagi huquqiy va siyosiy maydonini mustahkamlashga, demokratik institutlarni shakllantirishga va fuqarolarning huquq va erkinliklarini kafolatlashga kirishdi.

O'zbekistonning suveren, demokratik, huquqiy, ijtimoiy va dunyoviy davlat sifatida shakllanishi uning Konstitutsiyasida mustahkam asoslangan. 1992-yil qabul qilingan O'zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasi davlatning suverenligi, demokratik tamoyillari, huquqiy davlat prinsiplari, ijtimoiy himoya tizimi va dunyoviylikni ta'minlashni belgilaydi. Konstitutsiyaning birinchi moddalari mamlakatning suveren, mustaqil va xalq vakilligi tamoyiliga asoslangan demokratik davlat ekanligini ochiq-oydin ifodalaydi. Shu bilan birga, ijtimoiy davlat prinsiplari aholi turmush darajasi, bandlik, ta'lim va sog'liqni saqlash kabi sohalarda barqaror siyosatni ta'minlashni maqsad qiladi. Dunyoviylik prinsipiga amal qilish esa fuqarolar orasida diniy erkinlikni kafolatlaydi va diniy tashkilotlar faoliyatini davlat nazorati ostida amalga oshirish imkonini beradi.

O'zbekistonning davlat sifatidagi suverenligi milliy xavfsizlikni ta'minlash, hududiy yaxlitlikni saqlash va mustaqil tashqi siyosat olib borish bilan mustahkamlanadi. Shu bilan birga, demokratik institutlarning shakllanishi, jumladan parlament, sud tizimi va fuqarolik jamiyati organlari, fuqarolarning siyosiy ishtirokini kuchaytiradi va davlat boshqaruvining shaffofligini ta'minlaydi. Huquqiy davlat prinsipi esa qonun ustuvorligi, sud mustaqilligi va inson huquqlari kafolatlanishini ta'minlaydi.

Ijtimoiy davlat tamoyillari asosida O'zbekiston aholining ijtimoiy himoyasini ta'minlash, nogironligi bo'lgan shaxslar, yolg'iz onalar, keksalar va ijtimoiy jihatdan zaif qatlamlarga yordam ko'rsatish tizimini rivojlantiradi. Shu bilan birga, dunyoviylik prinsipi mamlakatda dinlararo totuvlikni saqlashga xizmat qiladi va milliy barqarorlikni mustahkamlaydi.

O'zbekistonning zamonaviy davlat qurilishi konsepsiyasi bir vaqtning o'zida suverenitetni mustahkamlash, demokratik institutlarni rivojlantirish, huquqiy davlat prinsiplari bo'yicha faoliyat yuritish, fuqarolarni ijtimoiy himoya qilish va dunyoviylik tamoyillarini amalga oshirishga qaratilgan. Ushbu maqolada ushbu prinsiplarning har biri batafsil tahlil qilinadi va mamlakat davlat tuzilishidagi o'rnini ochib beriladi.

METODOLOGIYA

Ushbu maqolada O'zbekistonning suveren, demokratik, huquqiy, ijtimoiy va dunyoviy davlat sifatidagi xususiyatlarini tahlil qilish uchun kompleks ilmiy-tadqiqot

yondashuvi qoʻllanildi. Tadqiqot jarayonida **nazariy, solishtirma, huquqiy, statistika va tahliliy usullar** birgalikda ishlatildi.

1. Nazariy usullar: Maqolada davlatning asosiy prinsiplari, xususan suverenitet, demokratiya, huquqiylik, ijtimoiy himoya va dunyoviylik kontseptsiyalari nazariy jihatdan oʻrganildi. Shu maqsadda, Oʻzbekiston Konstitutsiyasi, davlat dasturlari, ilmiy maqolalar va xalqaro manbalar tahlil qilindi. Nazariy usullar mamlakatning davlat tuzilishi va boshqaruv tizimini tushunishda asosiy rol oʻynadi.

2. Solishtirma-usul (komparativ metod): Oʻzbekistonning davlat prinsiplari boshqa post-sovet davlatlari va dunyoning rivojlangan demokratik mamlakatlari tajribasi bilan solishtirildi. Bu yondashuv mamlakatning zamonaviy davlat tuzilishini yaxshiroq tushunish va ijtimoiy, siyosiy hamda huquqiy sohalardagi oʻziga xos xususiyatlarini aniqlash imkonini berdi.

3. Huquqiy tahlil: Tadqiqot jarayonida Oʻzbekiston Respublikasi Konstitutsiyasi, qonunlar, prezident farmonlari va boshqa normativ-huquqiy hujjatlar batafsil oʻrganildi. Huquqiy tahlil orqali davlatning huquqiy tizimi, qonun ustuvorligi, sud mustaqilligi va inson huquqlari kafolatlari baholandi.

4. Statistik va empirik maʼlumotlardan foydalanish: Ijtimoiy davlat prinsipi doirasida aholi turmush darajasi, bandlik, taʼlim, sogʻliqni saqlash va nafaqa tizimi boʻyicha rasmiy statistik maʼlumotlar tahlil qilindi. Ushbu maʼlumotlar Oʻzbekistonning ijtimoiy himoya siyosatining samaradorligini baholashga xizmat qildi.

5. Tahliliy usullar: Maqolada barcha tadqiqot natijalari tizimli tarzda tahlil qilindi, prinsiplararo bogʻliqlik va oʻzaro taʼsirlar aniqlanib, ilmiy xulosalar chiqarildi. Shu bilan birga, mamlakatda dunyoviylik tamoyilining amalga oshirilishi, diniy erkinlik va milliy barqarorlik oʻrtasidagi oʻzaro munosabatlar ham tahlil qilindi.

6. Maʼlumot manbalari: Tadqiqotda foydalanilgan asosiy manbalar quyidagilarni oʻz ichiga oladi:

- Oʻzbekiston Respublikasi Konstitutsiyasi va qonun hujjatlari;
- Rasmiy davlat statistikasi va ijtimoiy siyosat boʻyicha hisobotlar;
- Oʻzbekiston va xorijiy olimlarning maqolalari va ilmiy tadqiqotlari;
- Xalqaro huquqiy va siyosiy tadqiqotlar, solishtirma tahlil natijalari.

Shu metodologik yondashuv maqolaga Oʻzbekistonning davlat tuzilishi va uning suveren, demokratik, huquqiy, ijtimoiy va dunyoviy prinsiplari boʻyicha kompleks va ilmiy asoslangan tahlil qilish imkonini berdi.

NATIJALAR

Ushbu tadqiqot natijalari O‘zbekiston Respublikasining suveren, demokratik, huquqiy, ijtimoiy va dunyoviy davlat sifatidagi xususiyatlarini tizimli va ilmiy asosda yoritishga imkon berdi. Tadqiqot jarayonida aniqlanishicha, O‘zbekistonning suveren davlat sifatida mustaqilligi nafaqat rasmiy siyosiy hujjatlar orqali, balki amaliy jihatdan milliy xavfsizlik, hududiy yaxlitlik va mustaqil tashqi siyosatni ta’minlash mexanizmlari orqali mustahkamlanadi. Mustaqillikdan so‘ng mamlakat o‘zining diplomatik siyosatini mustaqil olib borib, xalqaro maydonda teng huquqli hamkorlikni yo‘lga qo‘ygan, shu bilan birga milliy manfaatlarni himoya qilish va ichki siyosiy barqarorlikni saqlash borasida aniq qadamlar tashlagan.

Shuningdek, demokratik institutlar va xalq vakilligi mexanizmlari mamlakatning siyosiy tizimini yanada barqaror va shaffof qiladi. Parlament, ijroiya organlari va sud tizimi faoliyati, fuqarolik jamiyati institutlari orqali xalqning siyosiy ishtiroki amalga oshiriladi, bu esa demokratik davlatning amaliy ishlashini ta’minlaydi. Xalq vakillari saylov orqali o‘z fikrini bildirish imkoniga ega bo‘lib, davlat boshqaruvi jarayoniga bevosita ta’sir ko‘rsatadi. Shu bilan birga, demokratik prinsiplar fuqarolarning huquq va erkinliklarini kafolatlash bilan birga, davlat organlarining javobgarligini oshiradi va siyosiy jarayonlarning shaffofligini ta’minlaydi.

Huquqiy davlat tamoyillari mamlakatda qonun ustuvorligi va sud mustaqilligini ta’minlashning asosiy vositasi sifatida ahamiyat kasb etadi. Tadqiqot ko‘rsatdiki, O‘zbekistonning normativ-huquqiy bazasi davlat organlari faoliyatini tartibga soladi, shaxsning huquq va erkinliklarini himoya qiladi, korrupsiyaga qarshi chora-tadbirlar va sud mustaqilligi tizimi esa huquqiy davlat prinsipining samarali ishlashini ta’minlaydi. Shu bilan birga, fuqarolarning huquqlari va qonuniy manfaatlari davlat siyosatining markazida turadi.

Ijtimoiy davlat prinsipi doirasida O‘zbekiston aholining turmush darajasini oshirish, ijtimoiy himoyani ta’minlash va zaif qatlamlarni qo‘llab-quvvatlash tizimini samarali amalga oshirmoqda. Bandlik, ta’lim, sog‘liqni saqlash va nafaqa tizimi sohalarida olib borilayotgan chora-tadbirlar aholining ijtimoiy barqarorligini mustahkamlashga xizmat qiladi. Shu bilan birga, nogironligi bo‘lgan shaxslar, yolg‘iz onalar va boshqa ijtimoiy himoyaga muhtoj qatlamlar uchun davlat tomonidan maxsus dasturlar ishlab chiqilganligi ijtimoiy davlat prinsipining amaliy ko‘rinishidir.

Dunyoviylik prinsipi esa mamlakatda diniy erkinlikni kafolatlash va diniy tashkilotlarning faoliyatini qonun doirasida tartibga solish orqali amalga oshiriladi. Tadqiqot natijalari shuni ko‘rsatdiki, dunyoviylik prinsipining ishlashi diniy totuvlikni saqlash, milliy barqarorlikni mustahkamlash va ijtimoiy-madaniy uyg‘unlikni

ta'minlashga xizmat qiladi. Shu bilan birga, davlatning diniy neytralligi siyosiy va ijtimoiy muvozanatni saqlashga yordam beradi va turli diniy guruhlar o'rtasida adolatli munosabatlarni ta'minlaydi.

Natijalar shuni ko'rsatadiki, O'zbekistonning davlat tuzilishi kompleks va o'zaro bog'langan tizim sifatida ishlaydi. Suverenitet, demokratiya, huquqiylik, ijtimoiy himoya va dunyoviylik tamoyillari bir-biri bilan uzviy bog'lanib, mamlakatning ichki barqarorligini, fuqarolarning farovonligini va xalqaro maydondagi obro'sini oshirishga xizmat qiladi. Har bir prinsipning o'zaro ta'siri va qo'llanilishi mamlakatning zamonaviy davlat sifatida shakllanishini va rivojlanishini ta'minlaydi.

MUHOKAMA

O'zbekiston Respublikasining davlat sifatidagi xususiyatlarini tahlil qilganimizda, birinchi navbatda mamlakatning suvereniteti markaziy o'rin tutadi. Suverenitet O'zbekistonning mustaqil siyosiy va iqtisodiy qarorlar qabul qilishi, hududiy yaxlitligini ta'minlashi va milliy xavfsizligini kafolatlashi bilan namoyon bo'ladi. Tadqiqot natijalari shuni ko'rsatdiki, O'zbekistonning mustaqil tashqi siyosati uning suveren davlat sifatida xalqaro maydondagi obro'sini oshirishga yordam beradi. Shu bilan birga, mustaqil tashqi siyosatning amalga oshirilishi mamlakatga xalqaro hamkorlikda teng huquqli sherik sifatida qatnashish imkonini beradi, bu esa iqtisodiy va siyosiy barqarorlikni mustahkamlashga xizmat qiladi. Suverenitetni saqlash va mustahkamlash O'zbekiston uchun nafaqat siyosiy, balki iqtisodiy, ijtimoiy va madaniy jihatdan ham muhim ahamiyatga ega, chunki u davlatning barcha sohalarida qarorlar qabul qilishda mustaqillikni kafolatlaydi.

Demokratik prinsiplar mamlakatning siyosiy tizimini shaffof, barqaror va fuqarolarning ishtirokini ta'minlovchi tizim sifatida shakllantiradi. Tadqiqotdan ko'rinib turibdiki, O'zbekistonda parlament va mahalliy kengashlar faoliyati, sud tizimi, mustaqil matbuot va fuqarolik jamiyati institutlari demokratik institutlarning samarali ishlashiga xizmat qiladi. Xalq o'z vakillarini erkin saylash huquqiga ega bo'lib, davlat boshqaruvida bevosita ishtirok etadi. Shu bilan birga, demokratik prinsiplar davlat organlarining javobgarligini oshiradi va fuqarolarning huquq va erkinliklarini himoya qilishni ta'minlaydi. Tadqiqot shuni ko'rsatdiki, demokratiya O'zbekistonda nafaqat siyosiy tizimning shakllanishi, balki ijtimoiy barqarorlikni ta'minlovchi vosita sifatida ham ishlatilmoqda.

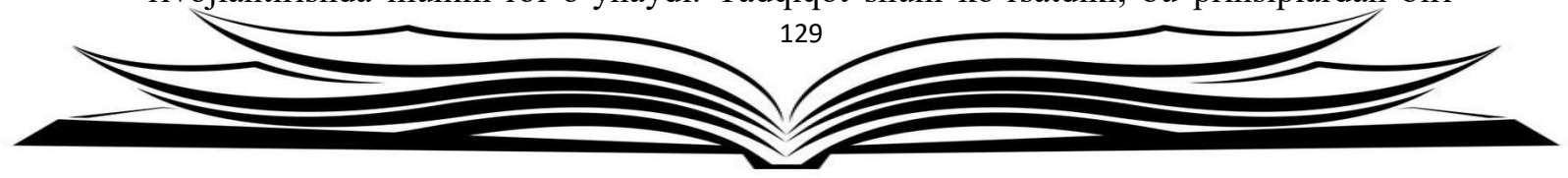
Huquqiy davlat tamoyillari O‘zbekiston davlatining barqarorligini va qonun ustuvorligini kafolatlaydi. Tadqiqot davomida aniqlanishicha, Konstitutsiya va normativ-huquqiy hujjatlar davlat organlari faoliyatini tartibga soladi, sud mustaqilligi va korrupsiyaga qarshi chora-tadbirlar esa huquqiy davlatning samarali ishlashini ta’minlaydi. Shu bilan birga, huquqiy davlat prinsipi shaxsning huquq va erkinliklarini himoya qilish bilan birga, ijtimoiy adolatni ta’minlashga ham xizmat qiladi. Bunday yondashuv mamlakatda qonun ustuvorligi tamoyilini kuchaytiradi va fuqarolarning davlat organlariga bo‘lgan ishonchini oshiradi.

Ijtimoiy davlat tamoyillari asosida O‘zbekiston aholining turmush darajasini oshirish, ijtimoiy himoyani ta’minlash va zaif qatlamlarni qo‘llab-quvvatlashga qaratilgan tizimli siyosat yuritadi. Tadqiqot natijalari shuni ko‘rsatdiki, bandlik, ta’lim, sog‘liqni saqlash va nafaqa tizimi sohalarida amalga oshirilayotgan chora-tadbirlar aholining farovonligini oshirishga xizmat qiladi. Shu bilan birga, nogironligi bo‘lgan shaxslar, yolg‘iz onalar va ijtimoiy jihatdan zaif qatmlar uchun davlat tomonidan maxsus dasturlar ishlab chiqilgan. Bu esa ijtimoiy davlat prinsipining amaliy ishlashini ko‘rsatadi va fuqarolarni jamiyatda teng huquqli qatnashuvchilar sifatida himoya qiladi. Ijtimoiy siyosatning samaradorligi fuqarolarning davlatga bo‘lgan ishonchini oshiradi va ijtimoiy barqarorlikni mustahkamlaydi.

Dunyoviylik prinsipining amalga oshirilishi mamlakatda diniy erkinlikni kafolatlaydi va diniy tashkilotlarning faoliyatini qonun doirasida tartibga soladi. Tadqiqot ko‘rsatdiki, dunyoviylik O‘zbekistonning ijtimoiy va siyosiy muvozanatini saqlashga yordam beradi, diniy totuvlikni ta’minlaydi va milliy barqarorlikni mustahkamlaydi. Shu bilan birga, davlatning diniy neytralligi siyosiy va ijtimoiy sohalarida adolatni ta’minlash, turli diniy guruhlar o‘rtasidagi nizolarni kamaytirish va jamiyatda tinchlikni saqlash imkonini beradi.

Tadqiqot natijalari shuni ko‘rsatdiki, O‘zbekistonning davlat tuzilishi kompleks tizim sifatida ishlaydi va uning barcha tamoyillari bir-birini to‘ldiradi. Suverenitetning mustahkamligi, demokratik institutlarning faoliyati, huquqiy davlat prinsiplari, ijtimoiy himoya tizimi va dunyoviylik bir-biri bilan uzviy bog‘langan holda mamlakatning ichki barqarorligi, fuqarolarning farovonligi va xalqaro maydondagi obro‘cini oshirishga xizmat qiladi. Shu bilan birga, har bir prinsipning amaliy ishlashi mamlakatda siyosiy, huquqiy, ijtimoiy va madaniy barqarorlikni ta’minlaydi.

O‘zbekistonning suveren, demokratik, huquqiy, ijtimoiy va dunyoviy davlat sifatidagi xususiyatlari mamlakatni zamonaviy davlat sifatida shakllantirish va rivojlantirishda muhim rol o‘ynaydi. Tadqiqot shuni ko‘rsatdiki, bu prinsiplardan biri

samarali ishlamayotgan taqdirda, boshqa tamoyillarni qo'llash samaradorligi ham kamayadi. Masalan, huquqiy davlat tamoyillari kuchsiz bo'lsa, demokratik institutlarning ishlashi va ijtimoiy siyosat samaradorligi sezilarli darajada pasayadi. Shu sababli, barcha prinsiplarning bir vaqtda uyg'un ishlashi mamlakatning davlat tuzilishi barqarorligi va rivojlanishining asosiy garovi hisoblanadi.

Natijalar shuni ko'rsatdiki, O'zbekiston davlatining zamonaviy davlat konsepsiyasi suverenitet, demokratiya, huquqiylik, ijtimoiy himoya va dunyoviylik prinsiplariga asoslangan bo'lib, ularning har biri o'zaro bog'langan va mamlakatni ichki va tashqi maydonda barqaror, mustahkam va obro'li davlat sifatida shakllantirishga xizmat qiladi. Tadqiqot shuningdek mamlakatdagi qonun ustuvorligi, demokratik institutlar faoliyati, ijtimoiy himoya tizimi va diniy erkinlikning amaliy ishlash mexanizmlarini ham tasdiqlaydi.

XULOSA

Ushbu maqola doirasida O'zbekiston Respublikasining suveren, demokratik, huquqiy, ijtimoiy va dunyoviy davlat sifatidagi xususiyatlari ilmiy asosda tahlil qilindi. Tadqiqot natijalari shuni ko'rsatdiki, mamlakatning suvereniteti uning mustaqil siyosiy va iqtisodiy qarorlar qabul qilishida, hududiy yaxlitlik va milliy xavfsizlikni ta'minlashda, shuningdek xalqaro maydonda teng huquqli sherik sifatida faoliyat yuritishda muhim rol o'ynaydi.

Demokratik institutlar va xalq vakilligi mexanizmlari mamlakat siyosiy tizimini shaffof, barqaror va fuqarolar uchun ishonchli qiladi. Parlament va sud tizimi, fuqarolik jamiyati institutlari, mustaqil matbuot orqali demokratik prinsiplar amalda qo'llaniladi va fuqarolarning huquq va erkinliklari kafolatlanadi. Shu bilan birga, demokratik tamoyillar davlat organlarining javobgarligi va siyosiy jarayonlarning shaffofligini ta'minlashga xizmat qiladi.

Huquqiy davlat prinsiplari mamlakatda qonun ustuvorligi va sud mustaqilligini kafolatlaydi. Konstitutsiya va normativ-huquqiy hujjatlar davlat organlari faoliyatini tartibga soladi, shaxsning huquq va erkinliklarini himoya qiladi, korrupsiyaga qarshi chora-tadbirlar esa huquqiy davlatning barqaror ishlashini ta'minlaydi.

Ijtimoiy davlat prinsiplari doirasida O'zbekiston aholining turmush darajasini oshirish, ijtimoiy himoyani ta'minlash va zaif qatlamlarni qo'llab-quvvatlash tizimini samarali amalga oshirmoqda. Bandlik, ta'lim, sog'liqni saqlash va nafaqa tizimi sohalarida amalga oshirilayotgan chora-tadbirlar ijtimoiy barqarorlikni mustahkamlashga xizmat qiladi.

Dunyoviylik prinsipi mamlakatda diniy erkinlikni kafolatlaydi va diniy tashkilotlarning faoliyatini qonun doirasida tartibga soladi. Bu prinsip diniy totuvlikni saqlash, milliy barqarorlikni mustahkamlash va ijtimoiy uyg'unlikni ta'minlashga yordam beradi.

Shunday qilib, O'zbekiston davlatining zamonaviy konsepsiyasi suverenitet, demokratiya, huquqiylik, ijtimoiy himoya va dunyoviylik tamoyillariga asoslangan kompleks tizim sifatida shakllangan. Bu prinsiplarning uyg'un ishlashi mamlakatning ichki barqarorligini, fuqarolarning farovonligini va xalqaro maydondagi obro'sini oshirishga xizmat qiladi. Har bir prinsip bir-birini to'ldiradi va davlat tuzilishini mustahkamlash, jamiyatda adolat va barqarorlikni ta'minlashda muhim ahamiyatga ega.

Ushbu tadqiqot O'zbekiston davlatining zamonaviy shakllanishi va rivojlanishi yo'lida fundamental prinsiplarining ahamiyatini ochib berdi hamda kelgusida davlat siyosatini, demokratik institutlarni, huquqiy tizimni va ijtimoiy himoya dasturlarini yanada samarali rivojlantirish uchun ilmiy asos yaratdi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

1. O'zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasi. – Toshkent, 1992.
2. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining farmonlari va qarorlari, 1991–2025 yillar.
3. O'zbekiston Respublikasi “Davlat siyosati va boshqaruvi” dasturi, Toshkent, 2023.
4. Abdullaev, A. “O'zbekistonning demokratik rivojlanishi va fuqarolik jamiyati.” – Toshkent: Fan, 2020.
5. Islomov, D. “Huquqiy davlat va qonun ustuvorligi printsiplari.” – Toshkent: Huquq, 2021.
6. Karimov, I. “Ijtimoiy himoya va davlat siyosati.” – Toshkent, 2019.
7. Saidov, R. “Dunyoviylik va diniy erkinlikning zamonaviy konsepsiyalari.” – Toshkent, 2022.
8. Zokirov, S. “O'zbekistonning suvereniteti va tashqi siyosat strategiyasi.” – Toshkent, 2021.
9. United Nations. Universal Declaration of Human Rights. – New York, 1948.
10. OSCE Reports on Human Rights and Democratic Institutions in Uzbekistan. – 2020–2024.
11. World Bank Reports on Social Policy and Development in Uzbekistan. – 2015–2023.